

„Isten Veled, Károly Bácsi!”

Csébfalvi Károly (1930 – 2005) emlékezetére

Szeptember 10-én elhunyt a magyar számítástechnika egyik nagyformátumú alapítója, színes egyénisége, úttörője, Csébfalvi Károly.

1930-ban született, Pécsen. A szegedi, majd pesti egyetemeken vált matematikussá. Ipari kutató intézetekben dolgozott, a Bányatervben, a Villamos Energiái Kutató Intézetben, a Magyar Villamosipari Műveknél. A differenciál egyenletek, sajátérték feladatok vezették a számítástechnikához. 1962-ben, az egykori Nehézipari Minisztériumban, kezdeményezésére és vezetésével alakult meg az első olyan számítóközpont, amelybe (akkor korszerű, tranzisztoros) nyugati számítógép került, a National-Elliott 803/B. F fiatal energikus munkatársakat toborzott, s velük a számítóközpont a magyar számítástechnika egyik máig ható bölcsőjévé vált. Itt készültek a kor legfontosabb

gazdasági, műszaki számításai, ide jártak az eszmélődő szakma tehetséges diákjai. Itt szabtak irányt a magyar számítástechnika alkalmazási kultúrájának. Csébfalvi folytonosan kereste az újabb és újabb számítógép-alkalmazások lehetőségeit. Ezt a tevékenységét ismerte el Társaságunk 1998-ban, a Kalmár emlékéremmel, amelyet a számítástechnika újszerű alkalmazásaiban kiemelkedő munkásságért adományoz. Érdeklődése univerzális volt, semmi nem állt távol tőle. Zenei kutatások, nyelvészet, képalkotás, beszédszintézis, antropológia mind-mind megjelentek környezetében, úttörő módon, korukat megelőző eredményekkel.

Mágikus személy volt. Jelenlétében, kezében a legjelentéktelenebb tárgyak, fejében a legköznapiabb események sok színben tündöklő pazar drágakövekké, varázslatos titkokat rejtő tüneményekké, élménnyé váltak, amelyeket bőkezűen osztott meg másokkal. Mindent másként szemlélte, mint mások. Számlálatlanul szórt ötleteiből seregnyi dolgozat, tudományos fokozat, jelentős gazdasági haszon származott.

Csomók gyakorlata és elmélete, biztonságot nyújtó és kiteljesedést adó család, fuvola és cselló, vívás és tűzzománc, s ki tudja felsorolni e szűk helyen, még mi minden kötötte le figyelmét, szeretetét.

A kitűnő szervező és szakember melegszívű tanító, példamutató igaz ember is volt. Vezetése alatt állók rajongva szeretett „apja”, diákjainak az igazat, szépet, jót egységben ajándékozó tudós mintaképe. Ahol megfordult, időtálló közösségek szökkentek szárba. Utolsó éveiben, a Zsámbéki Tanítóképző Főiskolában az emberarcú tanárképzés reneszánszát készítette elő. Jellemző, hogy fontosnak tartotta, hogy ultramodern számítóközpontjában, hatalmas akvárium formájában jelen legyen az élet, a gondoskodás.

Egy mára már legendává vált történet. A szocializmus éveinek ideologikus egyformasága idején, a hatvanas években, amikor mindenki csak „elvtárs” lehetett, a Minisztérium (!) számítóközpontjában bevezette a rang megjelölés nélkül használt, keresztnévhez kapcsolt „bácsi” illetve „néni” megszólítást. A merev, ideologikus-bürokratikus intézmény folyosói, ebédlői megteltek - a személyzetisek legnagyobb elképedésére, nem kis megrökönyödést kiváltva - a huszonéves Laci bácsikkal, Zsóka nénikkel, akik harsány hangon vitatkoztak az

invertálásról, konvergenciáról, parityról. Egy új szemléletű, nyitott, humanista generáció szerveződött itt, amelynek tagjai messzehatóan befolyásolták egész szakmánk világra való nyitottságát.

Csébfalvi Károly halálával világunk egy árnyalattal haloványabb, és szürkébb lett. Hiánya fáj, bár emlékét szeretettel őrizzük, és merítünk belőle.

A szakma közössége most fejet hajt emléke előtt, és búcsút intve mondja: „Isten Veled, Károly Bácsi!”

Budapest, 2005. október 4-én

Barátai, tisztelői és tanítványai nevében:
Havass Miklós

forrás: MiÚjság 2015. november, 11. old.